

4. Eating City Summer Campus Deklarace, 2016: Společnými silami směrem ke sdílení nové vize veřejného stravování v evropských městech

Jsme mladí odborníci z dvaceti různých evropských zemí, odlišných prostředí a podmínek. Strávili jsme zde sedm společných dní, naplněných diskusemi, sdílením i konfrontováním názorů a zkušeností z oblasti potravin. Všichni jsme se jednohlasně shodli, že náš současný potravinový systém je v hluboké krizi. Bezodkladná změna tohoto paradigmatu je nezbytná.

Eating City Summer Campus 2016 společně s Eating City platformou prohlašuje/uznává, že příčinou problému – a zároveň jeho řešením – jsou města. Veřejné stravování je příležitostí k tomu, aby se současný stav změnil k lepšímu. Proto je toto společné sdělení adresováno městům a jejich zastupitelům. Zároveň však uznáváme, že nejen města, ale každá rovina vládnutí – od EU až po místní úroveň – má v této oblasti své vlastní povinnosti a závazky.

Krize, které v současnosti čelíme, je má mnoho souvislostí. Lidé ovládají Přírodu k vlastnímu prospěchu a jsou lhostejní k její omezené agroekologické odolnosti. My, lidská rasa, jsme zapomněli, že jsme součástí většího celku, že jsme s Přírodou provázáni a jsme na ní závislí. Tento dobyvačný model naší existence už není nadále schopen zajišťovat budoucnost planety a lidstva. Ve snaze nasycit svět dnes převládá názor, který volá po dalším zvyšování produkce potravin. Tento přístup však náš problém jen umocňuje.

Hlad, obezita, civilizační choroby, plýtvání, průmyslově zpracované potraviny, nezájem, výlučnost, nerovnost. To je naše dnešní menu. Právo na potraviny, potravinová suverenita, sociální inkluze, potěšení, chuť, uznání kulturních odlišností, spojování města a venkova. To je to, co chceme.

Abychom učinili náš potravinový cyklus udržitelný, identifikovali jsme dvě různé a vzájemně propojené série kroků. Na jedné straně je potřeba nového, snadnějšího správního rámce pro oblast potravin. Na straně druhé musíme změnit každou jednotlivou fázi cyklu od produkce, přes spotřebu a odpad, až po navrácení zpět zemi.

Toto je náš recept:

POSÍLENÍ vládnutí

Problém: Nedostatek politické vůle a kapacity řešit problémy (ne)udržitelnosti, zejména v oblasti potravin. V souvislosti s tím jsou aktivity měst často fragmentované a závisí pouze na osobní motivaci jednotlivých zastupitelů.

Řešení: Posílení správy napříč odbory a sektory umožní propojit vize a pozitivní synergie udržitelných politik v oblasti potravin ve městech.

Kroky:

- Vytvoření integrované potravinové strategie města, zahrnující všechny zainteresované stakeholdery v rámci sektoru potravin i dalších institucionálních úrovní, včetně občanů.
- Ustavení Odboru pro udržitelnost potravin, který by koordinoval aktivity městských úřadů související s tématem udržitelnosti a umožňoval spolupráci všech aktérů.
- Zaměstnání zkušených a odpovědných poradců v oblasti udržitelnosti potravin na všech institucionálních úrovních.

ZKVALITNĚNÍ veřejného stravování

Problém: V našich městech jsou denně podávány miliony jídel. Neudržitelné veřejné stravování má obrovský negativní dopad na veřejné zdraví a životní prostředí.

Řešení: Odolné a udržitelné veřejné stravování nabízí obrovskou příležitost ke změně vzorců stravování a zajišťuje sociální inkluzi.

Kroky:

- Požadavek změny předpisů pro dodávání a pořizování potravin po evropských institucích, aby bylo možno využívat primárně lokální potraviny.
- Pověření celého sektoru veřejného stravování k tomu, aby upřednostňoval sezónní, ekologicky vypěstované, udržitelné a lokální potraviny za férovou a dostupnou cenu.
- Plánování poptávky po potravinách pro veřejné stravování v předstihu tak, aby byla sladěna a optimalizována se zemědělskými a výrobními dodávkami.
- Začlenit do dokumentace k tendru požadavky na používání recyklovatelných nebo biologicky rozložitelných obalů a na efektivní plánování dopravy za účelem minimalizace uhlíkové stopy.
- Menu vytvářené multidisciplinární pracovní skupinou tak, aby bylo jídlo ve veřejném stravování kreativní, zdravé, vyvážené a chutné, a aby bylo sníženo používání masa a průmyslově zpracovaných potravin na minimum.
- Vytvoření otevřeného přístupu k transparentní databázi, která zefektivní monitorovací proces a reporty pro veřejné stravování.

PROPOJENÍ vzdělávání s praxí

Problém: Města nezprostředkovávají možnost zapojení veřejnosti v záležitostech udržitelnosti potravin, ani možnost integrace těchto výzev do veřejného vzdělávání.

Řešení: Investice do veřejného povědomí a vzdělání v oblasti potravin zvýší uvědomělost spotřebitelů a povzbudí angažovanost v rozhodování o našich potravinách.

Kroky:

- Zvýšení povědomí veřejnosti prostřednictvím konferencí, událostí a workshopů na téma kultury udržitelného stravování a doceňování hodnoty potravin.
- Podpora komunitních a sousedských potravinových iniciativ.
- Uspadnění dlouhodobého zapojení občanů prostřednictvím nově vytvořených potravinových rad.
- Začlenění vzdělávacích programů v oblasti potravin, zaměřujících se na potravinovou udržitelnost, malé a střední producenty potravin, přípravování potravin, výživu a odpady, do všech škol.

PROPOJENÍ produkce potravin s veřejným prostranstvím

Problém: Obyvatelé měst jsou jak fyzicky, tak psychicky odcizeni od potravin, které konzumují, zatímco malí a střední producenti potravin nemají možnost dostat se na trh a ke spotřebitelům.

Řešení: Vytvoření fyzických, sociálních a profesionálních prostor pro potraviny a jejich propojení povede ke zjednodušení a zkrácení potravinového řetězce mezi konzumenty a producenty a pomůže vytvořit nové vztahy založené na společném cíli, spočívajícím v dosažení udržitelných praktik v oblasti potravin.

Kroky:

- Uskutečnit audit pozemků a poskytnout tak informace, přístup a transparentnost k obecní půdě.
- Umožnit územnímu plánování poskytnout prostory pro aktivity související s potravinami, jakými jsou například potravinová centra, komunitní zahrady a kuchyně, skladovací prostory a farmářské trhy.
- Pobídnout občany k farmaření skrze městské farmářské prostory a umožnit jejich využití pro vzdělávací i profesionální účely.
- Rozšířit možnosti městské zeleně a rozšířit ji o jedlé zahrady.
- Nabídnout místním farmářům cenově dostupnou dopravu tak, aby mohli své produkty dodávat na městský trh.

PŘEHODNOCENÍ problému plýtvání potravinami

Problém: Potravinový odpad je vnímán jako nevyhnutelný vedlejší produkt dnešního „efektivního“ potravinového systému, který je založen převážně na odpovědnosti spotřebitelů. Přístup k řešení problému byl doposud spíše reaktivní a nesnažil se mu předcházet a aktivity měst a zastupitelů byly nejednotné.

Povinnosti a zodpovědnosti jsou rozděleny nerovnoměrně po celé délce potravinového řetězce.

Řešení: Hospodaření s odpady by mělo být zodpovědně promyšleno v rámci celého procesu – od před-produkční fáze až po fázi po-spotřební. Města by měla zhodnotit své služby a infrastrukturu a vytvořit v oblasti odpadů strategii integrovaného přístupu.

Kroky:

- Centralizovat systém sběru a zpracování potravinového odpadu a zajistit, aby zahrnoval rozvoj nových procesů, umožňujících opětovné využití či prodej přebytkových potravin.
- Vytvořit ve veřejném stravování kompostovací programy.
- Vyškolit zaměstnance kuchyní pro udržitelnou přípravu jídel a správné nakládání s odpady.
- Vyvinout iniciativy či program odměn cílící na podporu snižování plýtvání potravinami a zahrnující pokuty za nesprávné praktiky nakládání s odpady.

Dobrou chuť!

Eating City Summer Campus
La Bergerie de Villarceaux
18th August 2016

